

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of a Blended Media Package Cluster Words Reading in Thai Language
Area for Grade 4 Students

รัตติกาล ขันค้ำนันทะ (Rattikan khankhamnanta)¹ พิทักษ์ นิลนพคุณ (Phithack Nilnopkoon)²

อุษา คงทอง (Ausa Kongtong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดสื่อประสมที่ส่งเสริมทักษะการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน 2) ชุดสื่อประสม ประกอบด้วย เพาเวอร์พอยท์ บัตรภาพ บัตรคำ และแบบฝึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าชุดสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.42/80.12 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

คำสำคัญ ชุดสื่อประสม ภาษาไทย ประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to development of a blended media package cluster words reading in Thai language area for grade 4 students to meet criteria. The sample group was 28 students of grade 4 at Chumchon Watsadet School, Mueang Pathumthani district, Pathumthani Province studying in first semester, academic year 2015. The sample obtained by cluster sampling. The instruments used in this research were 1) 15 lesson plans for teaching cluster words 2) the blended media package, consisted of power point, flash card and exercise . The statistics were analyzed by mean, standard deviation. The results were found that the blended media package develop had efficiency of 81.42/80.12, which met the criteria determined of 80/80.

Keywords: Blended media package, Thai Language, Grade

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ratti_28@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา คงทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติไทย เพราะภาษาไทยเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยและใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ปัจจุบันพบว่าเด็กไทยกำลังประสบปัญหาด้านการอ่านและเป็นปัญหาที่ไม่อาจมองข้ามได้อีกต่อไป เพราะนับวันปัญหาก็กยิ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นที่น่าวิตกกังวลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเราทุกคนต้องอาศัยการอ่านเพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นๆ ในสังคม แต่ถ้าเราอ่านไม่ได้หรืออ่านไม่ถูกต้องย่อมจะทำให้การสื่อสารนั้นผิดพลาดได้ ซึ่งปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัด ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ หากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการช่วยเหลือ ย่อมจะทำให้ติดตัวไปตลอดและเกิดเป็นความเคยชิน จากปัญหาดังกล่าวควรที่จะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะหากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไขอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพการศึกษาของไทย ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติได้ เพราะจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ ปีการศึกษา 2555-2556 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับความสามารถด้านภาษา พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.94 และ 51.22 ตามลำดับ โดยผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2555-2556 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 41.11 และ 48.89 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนดังกล่าวต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1) ซึ่งสมรรถภาพที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับการอ่าน คือ การออกเสียงพยัญชนะ สระ และคำควบกล้ำไม่ชัด และการใช้คำไม่ถูกความหมาย

ดังนั้น ในการสอนการอ่านซึ่งรวมถึงการอ่านคำควบกล้ำให้ประสบผลสำเร็จ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง มีโอกาสฝึกฝนทักษะและประสบการณ์ทางภาษาให้มาก ซึ่งสื่อประสมเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการสอน เนื่องด้วยสื่อประสมเป็นการนำเอาสื่อประเภทต่างๆ มาผสมผสานกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการเรียนของผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นและเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย เพราะสื่อประสมมีการสร้างโดยอาศัยหลักการและทฤษฎีการศึกษาหลายอย่างเข้ามาช่วย ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และหลักการวิเคราะห์ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. 2523) ชุดสื่อประสมมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำควบกล้ำซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของภาษาไทยที่มีความเฉพาะตัว ผู้วิจัยพบว่าชุดสื่อประสมเหมาะที่จะเป็นนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำดังที่ วันชัย ปัญญาวิชา (2550) ได้ศึกษาการสร้างสื่อประสมสำหรับเสริมความสามารถด้านการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า 1) สื่อประสมสำหรับเสริมความสามารถด้านการอ่าน คำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แบบฝึก ใช้เวลา 15 คาบ สามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการอ่านคำควบกล้ำได้ดีขึ้น 2) ผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอัจฉรา เบญจจิต (2549) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาสื่อประสม เรื่อง คำควบกล้ำ กลุ่มสาระ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่าสื่อประสมเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 90.30 และประสิทธิผลภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 80.65 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ 0.5457

จากแนวคิดดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ให้สามารถอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ถูกต้องและชัดเจน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดสื่อประสมที่ส่งเสริมทักษะการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มเครือข่ายที่ 3 อำเภอเมืองปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 459 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

2.1 ชุดสื่อประสม เรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยเพาเวอร์พอยท์ บัตรภาพ บัตรคำ และแบบฝึก จำนวน 15 ชุด ชุดละ 10 คำ

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดสื่อประสม เรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 แผน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

1) แบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2) แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 30 ข้อ

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือแต่ละประเภท ดังนี้

3.1 การสร้างชุดสื่อประสม เรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างชุดสื่อประสม

3) กำหนดเนื้อหาในการสร้างชุดสื่อประสม เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผน

4) ดำเนินการสร้างชุดสื่อประสม จากนั้นนำชุดสื่อประสมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความยากง่าย ความถูกต้องของรูปแบบของชุดสื่อประสม ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าใช้ได้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าใช้ได้หรือไม่ได้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าใช้ไม่ได้

5) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของชุดสื่อประสมตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ดังนี้ 1) เพาเวอร์พอยท์ ในส่วนของการนำเสนอไม่ควรให้มีการเคลื่อนไหวที่มากเกินไป ขนาดของตัวอักษรควรมีขนาดใหญ่และควรเลือกใช้สีที่ให้นักเรียนอ่านง่าย 2) บัตรภาพ ควรจะมีการเลือกใช้ภาพที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย 3) บัตรคำ ควรมีขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมองเห็นได้ชัดเจนและทั่วถึงทั้งชั้นเรียน และ 4) แบบฝึกหัดควรมีความหลากหลายเพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจของนักเรียนในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

6) จัดทำชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำไปทดลองใช้ในการวิจัยต่อไป

3.2 การสร้างแผนจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้ชุดสื่อประสม เรื่อง การพัฒนาชุด สื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความเข้าใจแนวคิด หลักการและเนื้อหา ซึ่งจะทำให้ทราบแนวทางในการจัดสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2) ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประสม เพื่อให้ทราบแนวทางของหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อประสม

3) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาและเนื้อหา สาระที่ 1 การอ่าน โดยการทำ ความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาเป็นกรอบในการทำแผนการจัดการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

เรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4) ศึกษารูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยศึกษารายละเอียดเลือกกรูแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

5) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการสอน 1 ชั่วโมง

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของกิจกรรม รวมทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ให้คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าใช้ได้
ให้คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าใช้ได้หรือไม่
ให้คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าใช้ไม่ได้

7) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ควรมีการเขียนอธิบายการใช้ให้ละเอียด เพื่อให้ผู้ที่นำแผนการจัดการเรียนรู้คนอื่น ๆ สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนของการนำเข้าสู่บทเรียนควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจของนักเรียน

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง และดูความเหมาะสมในเรื่องภาษา เนื้อหา เวลา และกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง ดังนี้

7.1) ทดลองแบบเดี่ยว (One by One Testing) โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุลักษณ์ สงัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 3 คน ที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสม ซึ่งผลปรากฏว่า เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังไม่เหมาะสม นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมไม่ทันตามเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบและสรุปผลเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มต่อไป

7.2) ทดลองแบบกลุ่ม (Small Group Testing) โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุลักษณ์ สงัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 9 คน ที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสม ซึ่งผลปรากฏว่าเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากขึ้น นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ทันตามเวลาที่กำหนด แต่ในส่วนชุดสื่อประสมควรมีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไข

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ข้อบกพร่องที่พบและสรุปผลเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มทดลองภาคสนามต่อไป

7.3) ทดลองภาคสนาม (Field Tryout Testing) โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุลักษณ์ สงัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 28 คน ที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้และชุดสื่อประสม ซึ่งผลปรากฏว่าเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ทันตามเวลาที่กำหนด ชุดสื่อประสมมีความหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น แต่ควรมีการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความวุ่นวายและความล่าช้าในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบและสรุปผลเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

8) จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี และวิธีการคิดวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือการวัดผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2546, น.73-155) และจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, น.50-63)

2) ศึกษารายละเอียด เนื้อหาสาระ เรื่อง การอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาในการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4) สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ โดยยึดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดข้อสอบและกำหนดขั้นตอนในการวัดผล

5) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำ จำนวน 60 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ (1) แบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (2) แบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 30 ข้อ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ซึ่งเป็นชุดเดียวกับข้อ 3.1 และ 3.2) ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6) นำแบบทดสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุลักษณ์ สงัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากนั้นนำกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, (2539, น.198) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96

8) จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 (ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2558 – 6 มกราคม 2559)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้

5.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนด้วยชุดสื่อประสม เรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประสมการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 15 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนทั้งหมด 17 ชั่วโมง (รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) ในระหว่างที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนด้วยชุดสื่อประสม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำระหว่างเรียน จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 10 คะแนน

5.3 หลังจากสอนชั่วโมงที่ 16 แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคำควบกล้ำ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดเสด็จ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วคิดเป็นร้อยละ

6.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการสอนด้วยชุดสื่อประสม

1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 10 คะแนน

2) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดสื่อประสมตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2532, น.495-496)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

ชุดสื่อประกอบการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.42/80.12 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดสื่อประกอบที่ส่งเสริมทักษะการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านประสิทธิภาพของชุดสื่อประกอบที่ส่งเสริมทักษะการอ่านคำควบกล้ำ มีประสิทธิภาพ 81.42/80.12 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

จากผลการวิจัยพบว่าชุดสื่อประกอบที่ส่งเสริมทักษะการอ่านคำควบกล้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.42/80.12 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 หมายความว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยชุดสื่อประกอบที่ส่งเสริมทักษะการอ่านคำควบกล้ำ จำนวน 4 ชุด เฉลี่ยเท่ากับ 32.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.42 ของคะแนนเต็ม (E_1) และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 48.07 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.12 ของคะแนนเต็ม (E_2) แสดงว่าชุดสื่อประกอบที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาชุดสื่อประกอบโดยยึดหลักและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบพัฒนาและทดลองใช้ และประเมินค่า โดยเน้นความสำคัญในการออกแบบชุดสื่อประกอบเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ผู้วิจัยสร้างสื่อประกอบโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Edward L.Thorndike) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ ย่อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง และทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การกระทำใดๆ ก็ตาม ที่ได้รับการเสริมแรงจะทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะหากผู้เรียนได้มีการฝึกหัดหรือทำซ้ำๆ บ่อยๆ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมและได้รับการเสริมแรงทางบวกจากครูผู้สอน ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้และมีความแม่นยำในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนเริ่มจากเนื้อหาที่ง่ายแล้วจึงนำเสนอเนื้อหาที่ยากขึ้นไปตามลำดับ มีการนำเสนอรูปแบบที่หลากหลาย เข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ เนื้อหาชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน

นอกจากนี้ชุดสื่อประกอบยังผ่านการพิจารณาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสื่อการสอนและเนื้อหา มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะทุกขั้นตอน การพัฒนาดำเนินไปถึงขั้นอย่างเป็นระบบ การออกแบบการเรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ จำเนียร มัชฌิมา (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดสื่อประกอบ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดสื่อประกอบ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.28/85.38 และ2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดสื่อประกอบมีทักษะการอ่านและทักษะการเขียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาชุดสื่อประกอบการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ก่อนนำชุดสื่อประกอบการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดการใช้เครื่องมือให้เข้าใจ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้ถูกต้องและควรมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

2. จากการนำชุดสื่อประกอบการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้ พบว่ามีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ถูกต้องและแม่นยำ ดังนั้นจึงควรนำชุดสื่อประกอบการอ่านคำควบกล้ำไปใช้กับนักเรียนต่อไป

3. ควรควมการกระตุ้นให้นักเรียนคิดและมีความพยายามในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำและจดจำคำควบกล้ำให้มากขึ้น

4. ควรนำชุดสื่อประกอบการอ่านคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่อยู่ในช่วงชั้นเดียวกันต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเป็นแนวทางแก่ครูในการพัฒนาชุดสื่อประสม

เอกสารอ้างอิง

จำเนียร มัชฌิมา. (2553). ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดสื่อประสม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2523). “กระบวนการสันนิเวทนาและระบบสื่อการสอน” ในเอกสารการสอนชุด วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1-5. หน้า 71-130. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วันชัย ปัญญาวิชา. (2550). การสร้างสื่อประสมสำหรับเสริมความสามารถด้านการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

อัจฉรา เบ็ญจิต. (2549). การพัฒนาสื่อประสม เรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6.
(การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

